

สัทวิทยาวิสัทลักษณะ*1

(Prosodic Phonology)

พิมพ์ หวยเจริญ

ในการวิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น เมื่อผู้วิเคราะห์รวบรวมข้อมูลได้แล้ว จำต้องพิจารณาต่อไปว่าจะเลือกใช้ทฤษฎีสัทวิทยา ทฤษฎีใดในการวิเคราะห์ทฤษฎีทางสัทวิทยาที่เด่น ๆ ในปัจจุบัน ได้แก่ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme Theory) ทฤษฎีวิสัทลักษณะ (Prosodic Theory) และทฤษฎีระบบเพิ่มพูน (Generative Phonology) การจะเลือกทฤษฎีใด ๆ นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ใด เช่นถ้าข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นเป็นเสียงในภาษาม้งซึ่งมีชาวม้งในวัยผู้ใหญ่เป็นผู้บอกภาษา และจุดประสงค์ของผู้วิเคราะห์ต้องการจะทราบว่า ในภาษาม้งมีระบบเสียงเป็นอย่างไรบ้าง ทฤษฎีที่น่าจะนำมาใช้ก็อาจจะเป็นทฤษฎีหน่วยเสียง แต่ก็มีลักษณะอื่น ๆ ปรากฏเด่นชัดในข้อมูล ซึ่งทฤษฎีหน่วยเสียงไม่อาจจะแก้ปัญหาหรืออธิบายละเอียดเพิ่มเติมได้ เช่นถ้าในข้อมูลชุดนั้นเก็บจากผู้บอกภาษาชาวม้ง 2 คนกำลังคุยกัน และเมื่อถ่ายถอดเป็นสัทอักษรแล้ว พบว่านอกจากจะมีเสียงพยัญชนะ เสียงสระแล้ว ยังมีลักษณะทางสัทศาสตร์อื่น ๆ อีก เช่นมีเสียงขึ้นจมูกเกิดขึ้นในบางถ้อยความ หรือมีเสียงขึ้นจมูกสลับกันไปกับเสียงลมออกจากปากในถ้อยความหนึ่ง ๆ หรือบางครั้งมีการทอดเสียงสระให้ยาวออกไป ลักษณะเช่นนี้ย่อมมีความหมายทั้งสิ้นในทางภาษาศาสตร์ ซึ่งจะละเลยไม่นำมาศึกษาวิเคราะห์ไม่ได้ เช่นสมมติว่าการออกเสียงขึ้นจมูกในถ้อยความหนึ่งมีความหมายแสดงอารมณ์ของผู้พูด เนื่องจากถ้อยความนั้น ๆ เป็นการพูดคุยถึงเหตุการณ์บางอย่าง หรือการทอดเสียงสระให้ยาวออกไปนั้น มีความหมายแสดงถึงเศรษฐกิจฐานะ (socio-economic status) ของผู้พูดว่าต่ำกว่าผู้ร่วมสนทนา หรือพูดง่าย ๆ ว่าแสดงความนอบน้อม เป็นต้น ลักษณะที่สัมพันธ์ขึ้นดังกล่าว (ความจริงลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นจริงในบางภาษาของอินโดนีเซีย) มีความสำคัญยิ่งต่อการวิเคราะห์ ไม่ควรที่จะเพิกเฉยเสีย และถ้าจะนำทฤษฎีหน่วยเสียงมาใช้คงจะบอกความสำคัญของลักษณะเช่นนี้ไม่ได้ ดังนั้นจึงควรที่จะเลือกใช้ทฤษฎีวิสัทลักษณะ หรือถ้าการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้างบนในภาษาไทย แคง สัมพันธ์กับ คี และ แมว (แคง คี แมว)
 ในเชิงโครงสร้าง หรือในภาษาอังกฤษในระบกระบบเสียง |h| สัมพันธ์กับ /x/ |
 และ |t| (|h| |x/ |t|) ในเชิงโครงสร้าง ความสัมพันธ์เช่นนี้ควรจะ
 พิจารณาความคู่กันไปในการวิเคราะห์ภาษา

อย่างไรก็ตามทฤษฎีสัทวิทยาหน่วยเสียงให้ความสนใจแต่เพียงหน่วยทางเสียง
 (segment) เช่นหาหน่วยเสียงจากคู่เปรียบเทียบ เช่นตัวอย่างข้างบน [hæt]
 และ [bæt] เป็นคู่เปรียบเทียบซึ่งมีเสียง [h] และ [b] ต่างกัน มีความ
 หมายต่างกัน ดังนั้น เสียง 2 เสียงนี้ จึงเป็น 2 หน่วยเสียง |h| และ |b|
 หรือแม่แต่การหาหน่วยเสียงโดยพิจารณาจากตำแหน่งการเกิดที่ไม่ซ้ำกัน ก็จะพบว่าการ
 หาหน่วยเสียงในลักษณะนี้พิจารณาเพียงความสัมพันธ์เชิงระบบเท่านั้น โดยมิได้ให้ความ
 สนใจแก่ความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างเลย เปรียบเทียบง่าย ๆ ว่าการวิเคราะห์ในแนว
 ของทฤษฎีหน่วยเสียงนั้นคล้ายกับการนำเสียงที่เกิดต่อเนื่องกันมาซุกหนึ่ง แล้วพิจารณาตัด
 ออกเป็น "ท่อน" ๆ ซากออกจากกัน อาจจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ หรือ หน่วยเสียง
 วรรณยุกต์ เป็นต้น โดยมิได้ดูความสัมพันธ์ว่าเสียงที่เกิดต่อเนื่องกันนั้นจะมีความสัมพันธ์ซึ่ง
 กันและกันอีกหรือไม่ คือเป็นการวิเคราะห์ทางเดียว (unilinear) การวิเคราะห์
 จึงไม่มีรายละเอียดพอเพียง

ควยเหตุนั้น เจ อาร์ เฟิร์ธ จึงเสนอทฤษฎีสัทวิทยาวิสัทลักษณะขึ้น โดยมีจุดมุ่ง
 หมายและหลักเกณฑ์ดังนี้ (Firth, 1951)

จุดมุ่งหมายของทฤษฎีสัทวิทยาวิสัทลักษณะ มิได้วิเคราะห์เพื่อประโยชน์ในการ
 ถอดเสียงออกมาเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนเสียงตามที่ แคเนียด โจนส์ ได้กล่าวไว้
 ในหนังสือ The Phoneme, 1929 แต่จะวิเคราะห์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงระบบ
 และเชิงโครงสร้าง นั่นคือนอกจากจะหาระบบของข้อมูลซุกหนึ่ง ๆ แล้ว ยังจะพิจารณา
 ลักษณะวิสัทลักษณะอื่น ๆ (Prosodies) ซึ่งเกิดขึ้นในโครงสร้างของข้อมูลนั้น ๆ

และลักษณะวิสัทลักษณะเหล่านี้มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกับระบบ ดังนั้นหลักเกณฑ์ของสัทวิทยาวิสัทลักษณะ จึงต้องพิจารณาองค์ประกอบเหล่านี้คือ

1. หน่วยวิเคราะห์ หน่วยที่เล็กที่สุดของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ได้นั้น คือ พยางค์ หรืออาจจะสูงกว่าพยางค์ เช่น วลี ประโยค หรือ ประโยคก็ได้

2. โครงสร้างของหน่วยวิเคราะห์ พิจารณาจากหน่วยวิเคราะห์ที่เล็กที่สุดซึ่งได้แก่พยางค์นั้น ประกอบด้วย หน่วยหลัก (Phonematic unit) และ วิสัทลักษณะสัมพันธ์ (Prosodies) ในลักษณะหนึ่งลักษณะใด

หน่วยหลัก (ไม่ใช่ Phoneme) เป็นหน่วยทางสัทวิทยาที่มีองค์ประกอบทางเสียงแฝงอยู่ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบทางเสียงเฉพาะที่ เชนองค์ประกอบทางเสียงของ "ตำแหน่ง c" หรือของ "ตำแหน่ง v" c และ v ซึ่งใช้ในที่นี่ ไม่ได้แทนเสียง consonant หรือ vowel แต่เป็นสัญลักษณ์เชิงนามธรรมแทนหน่วยหลัก ซึ่งใช้ c ตัวใหญ่ และ v ตัวใหญ่ หน่วยหลักแสดงความสัมพันธ์เชิงระบบ เชนจากข้อมูลภาษาเด็ก ส่วนหนึ่งจากเด็กไทยอายุ 14 เดือน (Tuaycharoen, 1977) การออกเสียงของเด็กในวัยนี้ยังไม่คงที่ การออกเสียงจึงแปรเปลี่ยนไปตามที่ปรากฏในข้อมูล การจะใช้ทฤษฎีหน่วยเสียงจะไม่อาจบอกลักษณะทางเสียงอื่น ๆ ที่ปรากฏในภาษาเด็ก เพราะลักษณะสัทสภาพของหน่วยเสียงของผู้ใหญ่จะไม่เหมือนกับของเด็ก ผู้เขียนจึงวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสัทลักษณะ

ตัว

[dùə]

วัว

[wuuə]

แม่

[mɔʔ, màʔ]

พ่อ

[pàʔ, pòʔ, paʔ]

(เครื่องหมายระดับเสียง หมายถึงเสียงต่ำ ไม่ได้เครื่องหมาย หมายถึงเสียงสูง)

เสียงกลาง และเพื่อความสะดวกในการแสดงการวิเคราะห์ให้ดู ชูเขียนไว้ละเว้นไม่ได้ ลักษณะเสียงประกอบเชิงซ้อน หรือ secondary articulation ซึ่งปรากฏใน ข้อมูลชคน)

หน่วยหลักในทศกคือ CV ซึ่งในทศกวิเคราะห์จะเจาะจงลักษณะ โครงสร้างย่อยลงไป เพื่อความสะดวกและประหยัด

วิธลักษณะสัมพันธ์ (Prosodies) เป็นลักษณะทางสัทวิทยา (ไม่ใช่ทาง สัทศาสตร์) ในทางสัทศาสตร์ก็เรียกว่า prosodies เช่นกัน แต่ความหมายต่างกัน ทางสัทวิทยาเป็นลักษณะเชิงนามธรรม ทางสัทศาสตร์เป็นลักษณะเชิงรูปธรรม) ลักษณะ ทางสัทวิทยาเช่นนี้จะมองประกอบทางเสียง ซึ่งอาจจะครอบคลุมไปถึงโครงสร้างของ หน่วยวิเคราะห์ หรือสัมพันธ์กับหน่วยหลักเพียงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเท่านั้น เช่นสัมพันธ์ กับตำแหน่ง C หรือสัมพันธ์กับตำแหน่ง V หรือสัมพันธ์กับพยางค์ทั้งหมดก็ได้ คือสัมพันธ์กับ CV วิธลักษณะสัมพันธ์แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง

จากข้อมูลภาษาเด็กซึ่งแสดงไว้ข้างต้น วิธลักษณะสัมพันธ์ ได้แก่ ลักษณะการ ใช้ลิ้น-ลิ้นยกสูงหรือยกต่ำ รัศมีเสียงหรือเสียงวรรณยุกต์ - รัศมีไค ลักษณะของปาก - ห่อ หรือเหยียด หรือกลาง ๆ ลักษณะการปิดของสายเสียง เป็นต้น ซึ่งจะได้แสดงการ วิเคราะห์ให้ดูพอเป็นตัวอย่างต่อไป

เมื่อเฟิร์ธ ได้เสนอหลักเกณฑ์เหล่านี้แล้ว ก็ได้พยายามใช้ทฤษฎีนี้ในการ วิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาในแถบต่าง ๆ ของโลก โดยมีผู้ร่วมงานในมหาวิทยาลัย ลอนดอนส่วนหนึ่งศึกษาเหล่านี้ และรวบรวมเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น Mrs. E.M. Whitley*² (ในสมัยของเฟิร์ธ คือ Miss Eileen Evans) เดินทางไปอินเดียและศึกษาภาษาต่างๆ ที่ใช้ในอินเดีย เช่น มาลายาลัม, ฮินดี และอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ Mrs. E.M. Whitley ยังได้วิเคราะห์ระบบเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้ สัทวิทยาวิธลักษณะกาย Prof. E.J.A Henderson เดินทางมาทาง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

และศึกษาภาษาไทย (ซึ่งยังเป็นสยามในสมัยนั้น) และภาษาในแถบใกล้เคียงเช่น พม่า เวียดนาม เป็นต้น Prof. Carnochan เดินทางไปทางแอฟริกา และ วิเคราะห์ภาษาต่าง ๆ ในแอฟริกา Dr. Sprigg เดินทางไปทางธิเบต Prof. Halliday วิเคราะห์ภาษาจีน Prof. Robins วิเคราะห์ภาษาในอินโดนีเซีย Mrs. N. Waterson วิเคราะห์ภาษาตุรกี เป็นต้น งานวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ ยกเว้นของ Mrs. E.M. Whitley (อ่านสำเนาจากคำอธิบายเพิ่มเติมที่ 2 หลังบทความนี้) ปรากฏในหนังสือชื่อ Prosodic Analysis (Palmer (ed.), 1970) เมื่อกล่าวถึงหลักเกณฑ์และภูมิหลังมาพอสังเขปแล้ว ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ข้อมูลภาษาเด็กซึ่งยกตัวอย่างไว้แล้วในตอนต้นดังนี้

1. หน่วยวิเคราะห์ ไคแก พยางค์ ซึ่งมีโครงสร้างแบบ CV^V กับ CV^{∂}
2. หน่วยหลัก ไคแก หน่วยหลัก C และหน่วยหลัก V ส่วนการแบ่งโครงสร้างของพยางค์เป็น CV^V และ CV^{∂} นั้นถือว่า $'$ และ ∂ คิดมากับรูปแบบของพยางค์ $'$ คือการปิดสายเสียงหลังพยางค์ ∂ คือการเลื่อนลิ้นไปส่วนกลาง ในตำแหน่ง C ปรากฏมีองค์ประกอบทางเสียงแฝงอยู่คือ

ก. Plosion (ต้องใช้คำเป็นรูปนามธรรมจึงไม่ใช้คำว่า

plosive) ซึ่งดูจากเสียงทางสัทศาสตร์ว่ามีเสียง $[p]$ $[d]$ ปรากฏอยู่ในที่นี้จะใช้สัญลักษณ์ P (ใหญ่)

ข. Nasality ซึ่งดูจากเสียงในข้อมูลว่ามีเสียงนาสิก $[m]$ ในที่นี้จะใช้สัญลักษณ์ N (ใหญ่) แทน

ค. Approximation ซึ่งดูจากเสียงในข้อมูลว่ามีเสียงกึ่งสระ $[w]$ ในที่นี้จะใช้สัญลักษณ์ A (ใหญ่) แทน

ดังนั้นสรุปไควา หน่วยหลักที่ตำแหน่ง C ประกอบด้วยระบบของ P, N และ A และมีระบบย่อยที่ p (เล็ก) แทนฐานกรณริมฝีปาก และ t แทนฐานกรณที่ปุ่มเหงือกกับปลายลิ้น

หลังจากนั้นจึงมาพิจารณาหน่วยหลักที่ตำแหน่ง v ซึ่งพบว่ามีองค์ประกอบทางเสียงแฝงอยู่ดังนี้

ก. Closeness ซึ่งดูจากเสียงทางสัทศาสตร์พบว่ามียเสียง [u] อยู่ในขอมูล ซึ่งเป็นเสียงในตำแหน่ง close หรืออเมริกันใช้คำว่า high ในที่นี้จะใช้สัญลักษณ์ ɨ (ไอโอตา i-o-ta) ซึ่งเป็นตัวอักษรกรีกเทียบได้กับ I แทน Close-ness

ข. Openness ซึ่งดูจากขอมูล พบว่ามีเสียง [a ɔ] ซึ่งในทางสัทศาสตร์ [a] คือ open front unrounded [ɔ] คือ half-open back rounded

เสียง [ɔ] ถึงแม้จะเป็น half-open ในทางสัทศาสตร์ แต่ทางสัทวิทยาเราสามารถจัดเข้ากลุ่ม Openness ได้ทั้ง [a ɔ] จึงรวมไว้ในระบบของ Openness ในที่นี้จะใช้สัญลักษณ์ α (แอลฟา หรือ alpha ซึ่งเป็นตัวอักษรกรีกเทียบได้กับ A) ผู้วิเคราะห์อื่น ๆ อาจใช้สัญลักษณ์อื่นก็ได้ แต่ในที่นี้เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับสัญลักษณ์ที่กำหนดไว้แล้วในตำแหน่ง c จึงใช้อักษรกรีก

สรุปได้ว่า หน่วยหลักที่ตำแหน่ง v ประกอบด้วยระบบของ ɨ กับระบบของ α

3. วิธีสัญลักษณ์สัมพันธ์ หาได้โดยการ "พิจารณาหา" (abstract) มาจากขอมูลโดยให้สัมพันธ์กับหน่วยหลักที่ได้พิจารณาไว้แล้ว ซึ่งหาได้ดังนี้

ก. frontness ดูจากพยางค์แล้วพบว่าบางพยางค์มีลักษณะออกเสียงโดยใช้ลิ้นส่วนหน้าเป็นหลัก เช่นออกเสียงพยางค์ [pàʔ, màʔ] ส่วนใหญ่แล้วการพิจารณาลักษณะทั้งพยางค์จะดูจากสระเป็นสำคัญเนื่อง

จากสระเป็น แกน (nucleus) ของพยางค์ ในทันทีจะใส่อัตลักษณ์
y แทน

ข. backness บางพยางค์มีลักษณะทางสัทศาสตร์ที่ไชนั้นส่วนหลัง เป็นสำคัญ
เช่นพยางค์ [d^uo, w^uo] และ [p^uo] เป็นต้น ในทันทีจะใส่อัตลักษณ์
w แทน

ค. rounding+non-rounding บางพยางค์มีลักษณะทาง
สัทศาสตร์ที่ออกเสียงควยริมฝีปากห่อ เช่น [p^uo, w^uo, d^uo] บาง
พยางค์ออกเสียงควยริมฝีปากเหยียด เช่น [t^uo, p^oo] เป็นต้น
ในทันทีใส่อัตลักษณ์ r สำหรับ rounding และ r สำหรับ
non-rounding

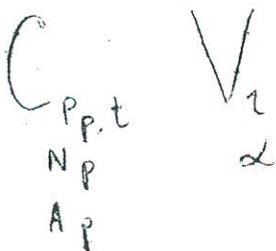
ง. tone แต่ละพยางค์มีระดับเสียง (pitch) ซึ่งมีหน้าที่หรือมีความ
หมายในภาษา ไคแก่ low กับ mid ในทันทีใส่อัตลักษณ์ l แทน
low-tone และสัญลักษณ์ m แทน mid tone

สรุปไคว่า วิสัทธิลักษณ์สัมพันธ์ จึงประกอบด้วย y, w, r, r และ m
สรุปรวมโดยใส่อัตลักษณ์ไคดังนี้

1. โครงสร้างของหน่วยวิเคราะห์ ซึ่งไคแก่พยางค์ คือ

CV' กับ CV^o

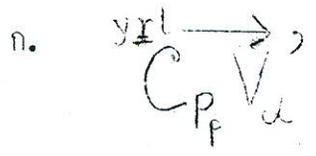
2. หน่วยหลัก

3. วิสัทธิยศาสตร์สัมพันธ

- y - frontness
- w - backness
- r - rounding
- r - non-rounding
- l - low tone
- m - mid tone

เกณฑ์ทั้ง 3 ข้อจะใช้ได้กับขอมูลทุกตัวข้างต้น อาจทดสอบได้โดยการเขียน
 สูตรทดสอบดังนี้

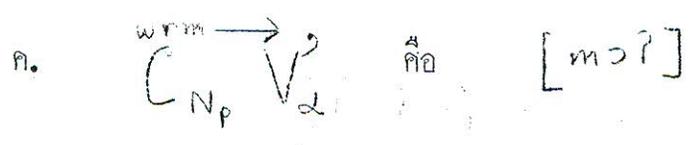
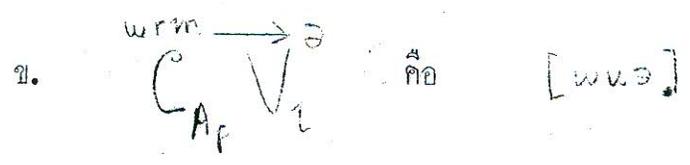

CV คือพยางค์ที่มี [?]

นั่นคือ C_P คือ [p]

yrl V_a คือ [a]

รวมเขียนได้เป็น [pa?]

การวิเคราะห์ที่แสดงข้างต้นจะบอกไควว่า ข้อมูลที่ได้นั้นมีลักษณะพยางค์
 อย่างไร และมีหน่วยหลัก และวิสัทลักษณะสัมพันธ์ในลักษณะใดบ้าง เกณฑ์สำคัญอีกอย่างหนึ่ง
 ก็คือ เจ อาร์ เฟิร์ธ มีจุดประสงค์ที่จะให้การวิเคราะห์เป็นแบบระบบไม่ตายตัว
 (polysystemic) นั่นคือจากข้อมูลชุดหนึ่ง ๆ ถ้าวิเคราะห์โดยบุคคลต่าง ๆ กัน
 อาจจะวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดไม่เหมือนกันก็ได้ แต่หลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ยังคงคล้ายกัน
 หรือข้อมูลชุดเดียวกันซึ่งแสดงพัฒนาการของระบบเสียงของ เด็กในวัยเด็กเล็กมีเสียงอ้อแอ้
 แบบมีเสียงขึ้นจมูกผสม เราก้อาจวิเคราะห์เสียงขึ้นจมูกโดยจัดให้อยู่ในวิสัทลักษณะสัมพันธ์ได้
 แต่เมื่อโตขึ้นเสียงอ้อแอ้อหายไป เกิดเป็นเสียงในลักษณะพยางค์ที่ชัดเจนทั้งไควว่าเป็นเสียง
 นาสสิก เราก้อาจวิเคราะห์ในขั้นนี้โดยจัดเสียงนาสิกไว้เป็นระบบของหน่วยหลักได้ (อ่าน
 รายละเอียดใน Tuayoharoen, 1977)

เกณฑ์สำคัญประการสุดท้ายก็คือ เจ อาร์ เฟิร์ธ ต้องการให้มีการประสม
 ประสานระหว่างระดับทางภาษา (Congruence of levels) นั่นคือไม่มีการแบ่ง
 แยกเด็ดขาดระหว่าง ระดับ phonology morphology หรือ syntax การวิเคราะห์
 ครั้งเดียวอาจอธิบายได้หลายระดับได้ หรือพูดง่าย ๆ ว่า "ยังเป็นนักเดียวได้นกหลายตัว" เช่น
 ในภาษาอังกฤษ รูปอดีตของ get ได้แก่ got อาจวิเคราะห์โดยย่อ ๆ ดังนี้

get มีโครงสร้างของพยางค์และหน่วยหลักตลอดจนวิสัทลักษณะสัมพันธ์ดังนี้

ye
 CVC

got คือ
 CV₂C

สัญลักษณ์ $\leq$ เป็นหน่วยหลักที่ v แทนกลุ่มเสียงในภาษาอังกฤษที่ไม่ได้
 ยกเว้นสูงสุก หรือไม่ได้ออกเสียงต่ำสุด

ดังนั้น รูปประโยคของ get ต่างกันเพียงวิสัทลักษณะสัมพันธ์เท่านั้น เป็นการวิเคราะห์ในระดับ phonology และระดับ morphology รวมกัน

เรื่องสัทวิทยาวิสัทลักษณะยังมีอีกมากมาย และการวิเคราะห์ก็มีอีกหลายแบบ ซึ่งจะแสดงได้ แต่เนื่องจากความจำกัดของจำนวนหน้ากระดาษในบทความ ผู้เขียนจึงต้องยุติแต่เพียงแค่นี้ ผู้สนใจอาจดูการวิเคราะห์เชิงวิสัทลักษณะหลาย ๆ แบบได้จากหนังสือ

Prosodic Analysis ซึ่งอ้างอิงไว้ท้ายบทความนี้

รายละเอียดเพิ่มเติม

- *1. - ส่วนหนึ่งของบทความนี้ถามีอยู่บางผู้เขียนขอมอบให้อาจารย์ทั้ง 3 ท่าน ผู้ซึ่งส่งสอนให้ควยความเมตตา และອອททນ ทานเหล่านนี้ไคแก Mrs. E.M. Whitley Professor E.J.A. Henderson Mrs N. Waterson แพ้ S.O.A.S. มหาวิทยาลัยลอนดอน 2 ท่านแรกไคเก็ยณการทำงานไปแล้ว
- คำว่า "วิสัทลักษณะ" นี้ ผู้เขียนคิดขึ้นไคเองเพื่อให้ออกคคคองกับ Prosodies มากที่สุด และจะไคคำนี้ตลอดไป หลังจากไคทคคองไคคำอื่น ๆ มาแล้ว 2 คำคือ "ระบบสัมพันธ์" และ "สัทสัมพันธ์"
2. - รายละเอียดที่ไคนี้ส่วนใหญ่ไคมาจากการสนทนากับ Mrs. E.M. Whitley ผู้ซึ่งวิเคราะห์งานไคไว้มากมาย แต่ไคไม่พิมพ์เผยแพร่ ความรู้ในการวิเคราะห์เชิงวิสัทลักษณะในภาษามาลายาลัม และภาษาอังกฤษ ผู้เขียนไครับจากการสอนของทานผู้นี้ถึง การไม่พิมพ์งานเผยแพร่ไคเฉพาะงานวิเคราะห์ภาษาอังกฤษในเชิงวิสัทลักษณะจึงอาจทำให้ทฤษฎีนี้ไคไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร

3. - จากหลัก polysystemic หรือระบบไม่ตายตัวนั้น) กับ ๓ อาจนำมา
วิเคราะห์โดยจัดให้เป็นส่วนของวิสัยทัศน์สัมพันธ์กันได้ ซึ่งรูปแบบจะต่างจากการ
วิเคราะห์ที่แสดงไว้ในบทความนี้

เอกสารอ้างอิง

De Saussure, F. 1959. Course in General Linguistics.

Mc Graw-Hill.

Firth, J.R. 1951. Papers in Linguistics 1934-1951

Oxford University Press.

Palmer, F.R. (ed.). 1970. Prosodic Analysis. Oxford

University Press.

Tuaycharoen, P. 1977. The Phonetic and Phonological

Development of a Thai Baby : from Early Communicative

Interaction to Speech. Ph.D. thesis. University of

London.
